

"Dansternen" et halvøstentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika, udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

"Dansternen" udkommer hver Tirsdag og Fredag. Pris pr. Aargang i De Forenede Stater \$1.50; til Ulandet \$2.00.

Bladet betales i Forst. Bestilling, Betaling, Adresforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

"Dansternen" ledes indtil videre af P. M. A. Andersen. Alle Anbefalinger - Afhandlinger, fortælle Artikler og Korrespondancer sendes til P. M. A. Andersen, Blair, Neb. Rygheder sendes direkte til "Dansternen", Dr. D. Blair, Neb.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

"Dansternen" bliver sendt til Subskribenter, indtil udtrykelig Oplysning modtages af Udgiverne og til Læserne, i Overensstemmelse med de Forenede Staters Postlove.

Naar Læserne henvender sig til Fjolf, der overlever i Bladet, enten for at lade hve dem eller for at faa Oplysninger om det overretede, behøves de altid omtale, at de faa Meddelelsen i dette Blad. Det vil være til gavnlig Rette.

Lad os høre!

Saa den siger det inden i mig, og det forekommer mig, som jeg hørte det fra alle Kanter ude i Samfundet: lad os høre, hvordan det gaar med Subskriptionen til den nye Hefjohngning ved vor Skole.

Kort efter skred en Mand fra Nebraska og bad mig komme til det Settelement, hvor han bor, og der som jeg kunde komme og "tage fat" for Høsten, saa stude han stille et Øre til min Raadighed. Og da haade de, at jo far jeg tog fat, des for gav jeg Slip igen.

M. A. Andersen, Box 10, Blair, Neb.

Med Strømmen.

De fleste af vore Læsere har nok hørt eller læst om, at Biskop Heuch i Norge har skrevet en Bog under Tittelen "Med Strømmen".

I den senere Tid har det stadig sprunget os i Øjnene, hvor tilbøjelig vor Tid er til at fejle med Strømmen. Men han vælger at gaa imod Strømmen.

Men naar f. Eks. den ihle Røjster opfatter sin Rejse og ligger rede til at rejse til Rom for at være med til Paven's Begraevelse, og naar de store Verdenshyster tappes om at indsende deres Kondolence-Telegrammer og i Tilfælde deres Lykensingsgramme-

mer til Vatikanet, saa smager det alt for stærkt af at fejle med Strømmen eller af at tyske Pavens Tøffel. Naar man har fulgt med Konkulabel eller Valget af den nye Pave, saa faar man da bestemte Indtryk, at det er gaaet rent mennefteligt (for ikke at sige rent verdsligt) til, og det er vanskeligt at forestille sig, at et Mennefte paa den Maade stulde kunne blive kristelig ufejlbar Statsholder paa Jorden.

Den tendie Ord af Pastor V. Beck: "Paa Raad for Bibelen, Profetsførelse!" kan man nok behøve at minde baade Paver og Hjerter om. Men det er imod Strømmen. Og dog har Bibelen overbetet mange Paver og gennemgaaet baade Jndbrøder og andre Prøver, og den er steds den samme. Der var en lutherist Præst her i Amerika, som ved Lejlighed sagde: "Konstitutionen er vor Pave!" Men i højere Forstand siger vi Protestanter: "Bibelen er vor Pave."

Villier og Log.

Ku er Villierne afblomstredne for i Aar. Egentlig er tun Løgene tilbage.

Holder du af "Log"? Naaste, maaste ikke. Smag og Behov er jo saa forskellige. Nyd tun, hvad du søger Træng til og har Gaaen af.

Tillad mig dernæst at gøre dig et helt andet Spørgsmaal: Hvilket Instrument i Menneftelivets store Orkester vilde du helst ligne - en blød Fløjte med milde, rene Toner eller et gammelt, bulet Messinginstrument med sturende, strattende Lyd?

Naturligvis høres Rabalderhornet i langt større Afstand end Fløjten, og "Messingmusik" har alle Dage været i høj Kurs blandt Jacob von Thyboes, Herman von Bremenfeldts og Per Degns Beundrere. Men Fløjtonerne, rene, bløde og klangfulde som de er, synker dybt ned i Sjælen, kaster Solglaas over Livets Bryderier og Fortrædeligheder, renser Disharmonier og Bitterhed ud af Hjertet og vækker Trangen til at ralle en trofast og sød Broderhaand der, hvor Korneethed, "Messingmusik" og "Randehesteri" kun har en negativ, epbløst eller som oftest dum Kritik at møde fremmed.

Kan du ikke gøre din Brøder eller dit Medmennefte noget godt - at ralle ham ned eller valse dig selv i hans snafede Vand kan du i hvert Fald lade være, iver da du som oftest har mere end nok af Snabs i dit eget Vandfad.

Og saa at du virkelig gider! Ved du, hvorfor? Fordi du i dig selv er saa ubetydelig, at du vilde fuldstændigt forsvinde i Mangden, hvis du ikke en Gang imellem gav et energisk Bræk i dit faldte Rabalderhorn. Og det gaar jo dog aldrig an, at en saadan "Storhest" som du drutner i Madsen. Hvad stulde dog den arme Verden saa blive til?

Jeg holder nu en Gang ikke af støjende Folk. Rabalder er altid negativt og dumt. Det minder mig i en generende Grad om Blarer, der er lige ved at reane af oppustet Wind, og jeg faar en uimodstaaelig Lyft til at gaa omkring med Knappenale i Trøjearmet.

Men jeg øfter "de stille i Landet", troende, varmheartede, trofaste, positive og alvorlige Mennefter, der har mere af Hjerdesøjtelens vilde og rene Toner i Sjælen end af Rabalder og "Messingmusik".

Og dog er det som Regel ikke det ædle, varme, trofaste, jævne og bestedne Hjerte, der høfter Mangdens Bifald. Jacob von Thyboe, Herman von Bremenfeldt og Per Degn deler som oftest Eren, som de er Venner til.

Alligevel siger jeg: Gud ske Lov for Fløjterne! Gud ske Lov, at Menneftelivets store Orkester ogsaa har andre Instrumenter end Rabalderhorn og revede Jerngrhyder.

Den er den bedste Selvfølsømand, der kommer fra sit Arbejde. Er han end træt - Arbejdets Vand er over ham, og Livskraftens hvulende Energi er tilsøende.

Naar mit Øje er luft.

Naar mit Øje er luft, Og naar Grønsvøret smutt Datter Højen, hvorunder jeg sover, Naar i Linden en Flugt Fra sit bladrigte Skjul Springer enfont sin Gravfang berover;

Stal jeg slumre da trygt? Vil ej Langsel og Frygt Bante tit paa min smuldbredskiste? Vil min Sjæl paa sin Flugt, Naar mit Øje er luft, Ikke døale ved hvad den forliste?

Jo tilbøise! Jeg tror, Der er noget paa Jord, Der vil drage den ned fra sin Himmel, Der vil mane den ned Fra sin Hvile, sin Fred, Ned til al den forvirrede Drimmel.

Er det, Rose, din Pragt? Er det, Bløge, din Dragt? Er det, Hjelddens Afhyrone Toppe? Er det, Zephyr, din Dans? Er det, Stjerne, din Glans? Alt det ser jeg vel bedre hstippe.

Eller du, ved hvis Brøst Jeg i Sorg og i Lyft Fandt den Styrke, der sømmer sig Manden? Nej! din Vaar blev jo min, Vel min Vane blir din, Vi vil vandre den tro med hinanden.

Dog noget jeg sit - Hvi bedugges mit Blit, Mens ved Hjemet med Omphed det døaler? O min elskede Søn! Tit for din Skyld i Løn Ned ad Rinden en Taare sig stjæler.

I dit barnlige Sind, Paa din blomstrende Kink, Har Ulydighed præget sit Stempel; Ingen loftende Drift, Ingen snigende Gift Har besmittet, o Ulyst! dit Tempel.

End du aner det ej, At den smilende Vej, Der nu gaaber sig for dine Blikke, Er lig Stummet paa Hav - For din Ulyst en Grav - O mit Varn, nej det aner du ikke!

Ej du kender den Magt, Der i frislende Draagt Vil berede dig Anger og Smerte; Den vil trænge sig ind I din Sjæl, - Den vil kramte sig fast til dit Hjerte.

Den vil høje dit Mod, Den vil drifte dit Blod, Og maaste . . . nej, jeg bærer ved Tanten!

Dg din Fader skal ej Kunne lede din Vej Dg i Skibbruddet trætte dig Planten!

Som den vidsofomme Flugt Uden Rede og Skjul Skal du slagre for Wind og for Bøve -

Hvem skal styre din Flugt, Naar mit Øje er luft - O jeg Daare, der sjner ej Havnen! Der er en over Sty - Hen til ham vil du fly, Han vil lærligt dig tage i Havnen.

Høflighed i Hjemmene.

Hoordan mon det kan være, at saa mange Mennefter, der i Selvfølsøivet indtager en fremragende Stilling og er almindelig afholdte, i Hjemet er saa ubehagelige som vel muligt? Jo, fordi der giver de deres Tilbøjeligheder og deres Egoisme frit Løb og giver dem Udtryk i den mest usminkede Form. Fordi de, naar de befinder sig i Hjemet, afslækker det Høflighedens Klædebon, der i Selvfølsøivet og andre gør dem saa tiltrakende, i den Mening, at her har de det ikke nbspig.

Hvis man nu virkelig kun jager efter den lunefulde Mangdens Gunst og sætter mere Pris paa den end paa sin

Families Kærlighed, saa kan man jo nok have Ret i, at det er overflødigt at udstrække Høfligheden ogsaa til Hjemmet, men enhver, som har Sæns for et harmonisk Familienliv og for at være elstet af sine nærmeste, vil det aldrig falde ind i det intimere Samliv at vise sig fra sin hælsligste Side. Høflighed er jo til langt mindre Nytte for den, som den udvæses imod, end for den, der udøver den. Afslar vi f. Eks. gerne en høflig Ven, saa fremt det staar i vor Magt at oplyde den? Sikker ikke, m. d. n. en høflig Tiltale udfordrer vor Trods og Stolthed og strafs indtager os mod det tryrede Dnsfe.

Ved Høflighed i Hjemmet er ikke at forslaa, at man skal tale og opføre sig formelt og stift, paa ingen Maade; i Hjemmet skal man nyde sin Høflighed fuldt ud, naar tun den ikke udstrækkes saa vidt, at andre forfordeles. Til den høslige Høflighed høfter, at man er imødelommende og fordragelig, at man ikke paa en grov og brutal Maade fremkommer med sine Laster og Forlangender, men er venlig i Ord og Mine. "Et godt Ord finder et godt Sted!" Og et venligt Ord adlydes hurtigere og meget villigere end en brutal Befaling.

Det maa heller ikke glemmes, at Uføflighed meget let bliver til Vane, saa Tonen i Hjemmet, inden fortære eller længere Tid, ogsaa vil gøre sig gældende blandt Fremmede. Men hvor ubehageligt virker ikke et ufuldligt Mennefte baade i Hjemmet og i det offentlige Liv! Man ser det jo utallige Gange paa Postkontorerne, Banegaardene, hos Tjenestefolk og Børn, hvorledes Høfligheden irriterer, opvorer, fornærmer. Hvilket tæntende Mennefte kan derfor være saa raa at krante sine nærmeste Omgivelser, de Mennefter, der serger for hans Bættømmelighed, som tjener, opbarter og elsker ham, med stadig, irriterende Uføflighed. Den, der er høflig hjemme, ærer sig selv, idet han behandler sine Omgivelser, som det passer sig for ham.

Naar nu Høflighed allerede hos Manden er en Døg, der er vanstellig at undvære, hvor meget mere maa da lille Kvinderne bestille sig paa den. Og da Hjemmet er Kvindens Verden, er det hende, der særlig maa drage Omsoarg for Anstand og gode Mæner i Hjemmet. Hun skal først og fremmest foregaa med et godt Eksempel, idet hun aldrig lader det mangle paa Høflighed over for sit Hænde. Ved at ståle og smælde stoffer hun sig ikke Respekt. Hun maa give sine Befalinger i en høflig, men bestemt Form, og hun vil se, at det ikke vil være længe, før den samme Tone breder sig til alle Høfets øvrige Beboere. Hun maa heller ikke taale Uføflighed fra Hændets Side. Høflig Hjemmet, Jolkene, Børnene, ja, ikke sjældent ogsaa Manden, er en tro Genfjælling af Husmoderen.

Sid dog enhver Kvinde vilde være sig dette bevidst og gøre sig al mulig Umage for at udvikle og forable sig selv derhen, at hun bliver en om end indirekte Kærlig til, at det i hendes Nærhed udviker sig gode, velopbrugne Mennefter. Hvor lei meddelte ikke ogsaa Hejl og daarlige Baner sig til andre Mennefter, og navnlig Kvinden har et fremragende Suggestionstaent baade til det gode og det onde.

Ravnlig for Børnene bliver den Tone, der herster i Hjemmet, afgørende for hele Livet. Saaledes som de har det hos Mo'r, og som Mo'r har lært dem det, vil Børnene med Tiden forestaa deres egen Husholdning, og Drengen glemmer end ikke som gammel Mand, hvad hans Moder har lært ham. Hvilket Ansvar har Moderen ikke i al sin Birken og ved sit Eksempel, og i hvor høj Grad bør hun ikke bestræbe sig for at holde sit Hus frit for alt uskønt, ufuldligt, umoralt, og søge at udrydde alle daarlige Baner og Tilbøjeligheder hos dem, der er betroet til hendes Omsoarg. Naar Børnene er blevne voksne, vil de mangen en Gang haade i Ord og Tante talte deres Forældre, om de i Hjemmet er blevet holdt til Høflighed, thi denne Egenskab aabner dem alle Døre og Hjerte, og øjer de den i saa høj Grad, at den er bleven et med deres Natur, saa afslækker de den heller ikke, naar de selv bgger Hjem, og de paa deres Side foregaaer saa Børn og Tjenestefolk med et godt Eksempel.

Den ideale Værdi af den Høflighed, der søes i Hjemmene, er betydelig højer end Værdien af Høfligheden i selvfølsøigt Omgangstone.

BEVISER DOAN'S FRI HJELP.

De som tvivler, som tror at fordre andre Nyremediciner ingen Hjælp yder dem og som søler sig modløse, de høster størst Nytte af en Fri Probe af Doan's Kidney Pills. De vidunderlige Resultater bekræfter Doan Fortrinet. SOUTH BARTONVILLE, ILL., d. 3. Feb., 1903. "Jeg modtog Provéasken af Doan's Kidney Pills og har kjøbt flere osker af vor Apotheker. De har gjort mig meget godt. Jeg var næsten ikke istand til at udføre noget Arbejde indtil jeg begyndte at tage dem; nu kan jeg arbejde hele Dagen uden at blive det mindste træt i Ryggen." - BRUD GRAY.

BEVISER DOAN'S FRI HJELP. SALEM, IND., d. 5. Feb. 1903. "Jeg modtog Provéasken med Doan's Kidney Pills og maa tilstå at de var mig til vidunderlig Nytte. Det lyder maake mærkeligt, naar jeg siger at jeg havde prøvet forskellige Slags Nyremediciner uden Resultat. Jeg havde Rygsmerter, Smerte i Blæren og skoldende Urin, men den tilsænde Provéasken standsede alt, og med den oske som jeg nu bruger og har kjøbt paa Apotheket, venter jeg at blive fuldstændig helbredet. Det er vidunderligt, men sikkert og vist er det at Medicinen gjør sin Virkning. Jeg var aldrig smertefri indtil jeg begyndte at bruge Doan's Kidney Pills." - CHAS. R. COOK, P. O. Box 90, Salem, Washington Co., Ill.

Hvad staar de for.

Det forekommer mig, at den Stift, for ikke at sige Ulyst, i den senere Tid er bleven almindelig iblandt en Del af vore Præster, at de, naar de far sojet deres Navn til et Bred, men saa vedsojer Bredet et NB., underskrifer dette Efterskrift med to Bogstaver: D. S. Hvad betyder disse Bogstaver? Og det er rigtigt at bruge dem i Stedet for Begyndelsesbogstaverne til ens eget Navn?

D. S. bemlyttes en god Del i Musikken, og de staar der for Ordene: Dal Segne (udt. Dal Senje), som betyder, at gentage fra Segnet, men dette er vel ikke Bredstribernes Mening, at man skal gennemgaa det igen fra Segnet, d. v. s. fra Understriften af. Paa Danst siges det nok underviiden, at Bogstaverne D. S. staar for Ordene: det samme. Utsaa i Musikken: det samme spilles eller synges igen, men dermed er dog ikke givet, at de ogsaa kunne staa under et Bred med Betydningen: de n samme.

Vi ikke en af Vennerne, som bruger disse Bogstaver til Understrift, sige mig, hvordan han bruger dem, og om det er rigtigt at bruge dem paa den Maade. Med Agtelse R a n u d o.

Sædelig Opdragelse. II. Udgangsunkt og Grundlag.

Som vi saa, afgiver Samvittighedsgrundlaget ikke tilstrækkelig Grund til derpaa at bygge det sædelige Liv, naar man herved forklar noget andet og mere end en udoortes Udbringning paa det sædelige Lovet, men ikke beror paa en Forandring af Villiens Grundretning, der er bestemt ved Egoismen.

Den sædelige Drift, der har sit Udbyrning i Samvittigheden, er ikke i Stand til at gøre noget Staar i Egoismens Herredømme over Villien, end sige andre dennes Grundretning, ligesom Samvittigheden ikke heller dømmet denne, men tun de enkelte Handlinger. Det højeste, vi derfor kunne opnaa ved at bygge den sædelige Opdragelse udeskuffende paa Samvittighedslovet, vilde derfor tun være, at Barnet afholdt sig fra ydre Handlinger, som strider mod Samvittighedens Krav, men vi vilde ikke opnaa nogen som helst Endring i Barnets naturlige Villieseretning.

Naar vi derfor ikke vil lade os nspje med en borgerlig Retfærdighed som Resultat af Opdragelsen, men træder en Retfærdighed, der overgaaer de Strikflokkes og Farisæernes, maa vi have et andet Udgangsunkt og et Motiv, der besidder Magt til at bryde Egoismens Herredømme, og det finder vi i D a a b e n, hvor der blev meddelte Barnet et nyt Liv, eller hvor det blev genfødt. Daaben betyder en Grundforandring i Barnets Tilværelse, et absolut Brud med Fortiden, altsaa et Bendepunkt, hvor den ny Livs udbylling tager sin Begyndelse.

Som Gud paa sin Side meddelte Barnet det nye Liv ved Helliggaanden, modtager Barnet for sit Vedkommende dette ved T r o e n, der er nødvendig for Modtagelsen af selve Vandens Gave, ja er selve Modtagelsen af den, og den bliver derfor Udgangsunktet for et nyt aandeligt og dermed ogsaa sædeligt Liv.

Som Udtryk for det nye Liv, der ved Daaben er indplantet i Barnets Hjerte eller - om man vil - i det Væsens dybeste Grund, er Troen ikke blot en Erkendelses- og Høfligheds, men væsentlig en Villiesag, et Princip, der tager det villende Hjerte i sin Tjeneste, og som følger deraf ogsaa maa udvæ en bestemmende Indflydelse paa hele det Liv, der udgaaer fra Hjertet, eller gibe dette en ny Grundretning, der ikke kan andet end give sig Udslag i Villieslivet.

Men Troen bliver et ikke blot Udgangsunktet for Barnets sædelige Liv, men tillige det Grundlag, hvorpaa der steds maa bygges, skal den sædelige Opdragelse lykkes, og det forbi vi i Troen finder det eneste Motiv, der er stærkt nok til at bryde Egoismens Magt, nemlig K æ r l i g h e d e n, hvorigennem Troen er virksom. Nu ved vi, at hvad der fremtræder som Bevæggrund for et Menneftes Handlinger, er en Høflig af Ulyst eller Ulyst, og Opgaven bliver derfor gennem Religionsunderviisningen og hele det Eksempel, vi i vort Liv giver Børnene, at vækne deres Kærlighed til Gud, at den kan blive en Grundbestemning i deres Hjerte, som kan afgibe bestemmende Motiv eller Bevæggrund for deres Villiespringer.

Vi maa arbejde hen til, at den Høflig, vi saaledes søger at fremkalde, kan blive en Magt i Børnens Hjerte, en Magt, der vel not ikke udøver nogen tvingsende eller uimodstaaelig Indvirkning paa det Villie, men dog optræder som bestemmende for dets Handlinger, og som det ikke kan lade ude af Betragtning uden at fortorne Guds og falde ud af Trosafundet med ham.

Men naar Høfligheds af Kærlighed til Gud og Ulyst til Guds Villie bliver den drioende Magt i det sædelige Liv, den Bevæggrund, der har den bestemmende Indflydelse paa Barnets Handlinger, vil den ogsaa gøre sin Indvirkning gældende paa Villiens Omraade, og Kærligheden vil saaledes blive ikke blot en Høfligheds, men ogsaa en Villiesag - blive en sædelig Kærlighed.

Men dermed bliver Kærligheden tillige det villende Hjertes Grundbestemning, et sædeligt Sindelaag, hvori den frugtbringende Spirte fil et nyt sædeligt Liv kan slaa sine Rodder.

I denne Kærlighed aabenbarer sig da et ejendommeligt nyt Villiesliv, der hos Barnet vel not endnu tun er i sin Begyndelse, men som det er det Opgave at pleje og værne om, idet vi tilvejebringer de gunstige Betingelser for dets Vækst og tilføjer det Røring.

Som al anden Vækst maa Udbyllingen udgaa indefra, nemlig derved, at Kærligheden bliver en steds stærkere Magt, der kan udvæ en afgørende Indflydelse paa Villien, altsaa blive en sædelig Drift, som bestemmer det fra Hjertet udgaaende Villiesliv i Overensstemmelse med Guds hellige Villie, der saaledes bliver Barnets sædelige Lov.

Vi kan vanstellig bringe for store Døse for, at den Guds Kærlighed, Barnet modtog i Luggagave i Daaben, kan blive en sædelig Drift og en sædelig Opgave i Barnets Liv, og gør vi det, vil det sikkert blive af den mest gennemgribende Betydning for dets sædelige Udbylling.

Anger "Sammeringe". Hvor Dr. Kowler's Extract of Wild Strawberry er ved Haanden. Naturens Midde for alle Arter af Ies Klarer.